

SPIS TREŚCI

Od Autora do drugiego wydania	7
Od Autora do pierwszego wydania	9
Wprowadzenie	
1. Wiadomości wstępne	13
1.1. Charakter nauk pomocniczych historii	13
1.2. Źródłoznawstwo	20
1.3. Podstawowe wiadomości z dziejów nauk pomocniczych historii	24
1.4. Bibliografia	27
2. Rodzaje i gatunki źródeł historycznych	31
2.1. Klasyfikacje źródeł historycznych	31
2.2. Struktura źródła historycznego	33
2.3. Gatunki pisanych źródeł historiograficznych	37
2.4. Gatunki pisanych źródeł dokumentacyjnych	60
2.5. Rozwój badań nad źródłami historycznymi	68
2.6. Bibliografia	69
Człowiek — czas — miejsce	
3. Genealogia	72
3.1. Pojęcie i zakres genealogii	72
3.2. Rozwój badań genealogicznych	73
3.3. Podstawowe pojęcie genealogii	74

3.4. Ustalanie faktów genealogicznych	77
3.5. Tablice genealogiczne	80
3.6. Antroponomastyka historyczna	82
3.7. Genealogia a niektóre inne nauki	90
3.8. Uwagi końcowe	92
3.9. Bibliografia	93
4. Chronologia	98
4.1. Pojęcie i zakres chronologii	98
4.2. Rozwój badań chronologicznych	100
4.3. Podstawowe wiadomości z chronologii astronomicznej	100
4.4. Astronomiczne i pierwotne sposoby obserwacji czasu	103
4.5. Kalendarz	112
4.6. Uwagi o kalendarzu kościelnym	116
4.7. Ery	118
4.8. Początek roku	120
4.9. Podział roku	122
4.10. Kalendarjografia	131
4.11. Uwagi końcowe	133
4.12. Bibliografia	134
5. Metrologia	139
5.1. Pojęcie i zakres metrologii historycznej	139
5.2. Rozwój badań metrologicznych	140
5.3. Pierwotne systemy metrologiczne u Słowian	141
5.4. Polskie konwencjonalne systemy metrologiczne	144
5.5. Narzędzia metrologiczne i sposoby ich używania	160
5.6. Funkcje społeczne konwencjonalnych systemów metrologicznych	163
5.7. Inercja i tendencje unifikacyjne systemów miar	165
5.8. System metryczny mierzenia	168
5.9. Uwagi końcowe	172
5.10. Bibliografia	172
6. Geografia historyczna	176
6.1. Pojęcie i zakres geografii historycznej	176
6.2. Rozwój badań geograficzno-historycznych	178
6.3. Rekonstrukcja krajobrazu naturalnego	179
6.4. Rekonstrukcja krajobrazu kulturalnego	182
6.5. Rekonstrukcja krajobrazu historyczno-politycznego	192
6.6. Historia horyzontu geograficznego	195
6.7. Podstawowe wiadomości o mapie	198
6.8. Konstrukcja mapy historycznej	203
6.9. Historia kartografii	207
6.10. Uwagi końcowe	212
6.11. Bibliografia	212
Język i pismo	
7. Język i kultura literacka	220
7.1. Metody językoznawcze i rozwój języków	220
7.2. Język źródeł historycznych	225
7.3. Metody historycznoliterackie i rozwój kultury literackiej w Europie	239
7.4. Konwencje stylistyczne źródeł historycznych	256
7.5. Bibliografia	262
8. Paleografia	266
8.1. Pojęcie i zakres paleografii	266

8.2. Rozwój badań paleograficznych	267
8.3. Materiały i narzędzia pisarskie	269
8.4. Historia pisma łacińskiego	273
8.5. Brachygrafia	315
8.6. Epigrafika	320
8.7. Stenografia i kryptografia	324
8.8. Uwagi końcowe	328
8.9. Bibliografia	329
9. Bibliologia historyczna	338
9.1. Pojęcie i zakres bibliologii historycznej	338
9.2. Dzieje badań bibliologicznych	340
9.3. Kodykologia	340
9.4. Książka drukowana	348
9.5. Niektóre zagadnienia książki związane z jej rozpowszechnianiem	361
9.6. Biblioteka w rozwoju historycznym	367
9.7. Uwagi końcowe	370
9.8. Bibliografia	370
10. Dyplomatyka	375
10.1. Pojęcie i zakres dyplomatyki	375
10.2. Rozwój badań dyplomatycznych	376
10.3. Podstawowe pojęcia dyplomatyki	377
10.4. Historia dokumentu średniowiecznego	385
10.5. Polska kancelaria monarsza	394
10.6. Kancelaria i dokument a księga wpisów	397
10.7. Dyplomatyka papieska	403
10.8. Dyplomatyka cesarska	406
10.9. Uwagi końcowe	409
10.10. Bibliografia	414
11. Nauka o archiwach	422
11.1. Pojęcie i zakres nauki o archiwach	422
11.2. Historia nauki o archiwach	425
11.3. Podstawowe pojęcia nauki o archiwach	425
11.4. Rozwój form kancelaryjnych i archiwalnych	430
11.5. Informacja o dziejach archiwów	437
11.6. Metoda poszukiwań archiwalnych	443
11.7. Uwagi końcowe	445
11.8. Bibliografia	445
Przedmioty i wizerunki	
12. Archeologia prawnicza	449
12.1. Pojęcie i zakres archeologii prawniczej	449
12.2. Rozwój badań archeologii prawniczej	450
12.3. Miejsca stanowienia i realizowania norm prawnych	451
12.4. Narzędzia i sprzęty służące do realizowania norm prawnych	453
12.5. Strój jako forma rytuału prawnego	454
12.6. Atrybuty, symbole i znaki rytuału prawniczego	455
12.7. Formy rytuału prawniczego	456
12.8. Uwagi końcowe	457
12.9. Bibliografia	458
13. Numizmatyka	460
13.1. Pojęcie i zakres numizmatyki	460

13.2. Rozwój badań numizmatycznych	461
13.3. Zagadnienia ogólne numizmatyki	462
13.4. Znaleźiska monet i zagadnienia obiegu monety	469
13.5. Polska moneta średniowieczna	472
13.6. Polska moneta nowożytna	484
13.7. Moneta państw zaborczych	499
13.8. Polska moneta porozbiorowa i po odzyskaniu niepodległości	502
13.9. Uwagi końcowe	503
13.10. Bibliografia	504
14. Sfragistyka	508
14.1. Pojęcie i zakres sfragistyki	508
14.2. Rozwój badań sfragistycznych	509
14.3. Historia pieczęci	509
14.4. Budowa pieczęci	511
14.5. Rodzaje pieczęci	517
14.6. Funkcjonowanie pieczęci	528
14.7. Uwagi końcowe	531
14.8. Bibliografia	532
15. Heraldyka	535
15.1. Pojęcie i zakres heraldyki	535
15.2. Rozwój badań heraldycznych	536
15.3. Geneza i rozwój herbu oraz jego znaczenie społeczno-prawne	537
15.4. Rodzaje herbów w Polsce	542
15.5. Elementy herbu	545
15.6. Zawołania	556
15.7. Symbolika heraldyczna	557
15.8. Heraldyka a niektóre inne nauki	560
15.9. Uwagi końcowe	565
15.10. Bibliografia	566

Zamknięcie

16. Edytorstwo historyczne	572
16.1. Pojęcie i zakres edytorstwa historycznego	572
16.2. Rozwój badań nad edytorstwem	573
16.3. Metody edytorstwa historycznego	573
16.4. Podstawa wydawnicza i jej typy	576
16.5. Instrukcje wydawnicze	579
16.6. Typy wydawnictw źródłowych	581
16.7. Bibliografia	582
Dodatki	585
Indeks osób	592
Indeks rzeczowy	604
Spis tabel	611
Spis rycin	613